

Hoofdstuk 1

‘Dames en heren, we naderen een zone met turbulentie.’

Geeuwend hees Merlijne zich overeind. Dit was echt prut. Lag ze eindelijk te slapen, werd ze wakker van de metalige stem van de purser.

‘Wij verzoeken iedereen terug te gaan naar zijn of haar zitplaats.’

Daar bevond ze zich toch allang? Ze knipperde met haar ogen. Van slapen in kronkelstand knapte je niet bepaald op. Haar nek deed zeer, haar linkerarm tintelde en haar benen voelden nog strammer dan voor ze in slaap sukkelde. Wat kon je ook anders verwachten na zo veel uren vliegen? Ze schoof de mouw van haar shirt omhoog, zodat ze op haar horloge kon kijken. Zevenenhalf uur zaten ze al in dit vliegtuig, rekende ze uit. Dik over de helft dus. Nog een uur en drie kwartier, dan zouden ze landen. Op Schiphol. Nederland. Met een felle beweging trok ze de mouw weer over haar horloge. Niet aan denken. En niet luisteren naar de Nederlandse taal, waarin de purser nu voor de tweede keer de verwachte turbulentie aankondigde. Engels was tenslotte haar taal. American English om precies te zijn. In de vijf maanden dat ze in Seattle had gewoond, had ze het vloeiend leren spreken.

‘Heb je een slaaparm, Merlijne?’ vroeg pap toen ze haar arm heen en weer zwaaide.

‘Uhm, ja, zoiets.’

‘Rustig bewegen’, adviseerde mam. ‘Vooral niet in de stress schieten.’ Ze boog zich wat naar voren en keek haar langs pap met een geruststellende blik aan.

Niet in de stress schieten? Moet zij nodig zeggen. Van schrik sloeg ze haar hand tegen haar mond, alsof ze de woorden hardop had uitgesproken. Mam kon er toch ook niets aan doen dat ze niet zo lekker in haar vel zat?

‘Hebben jullie ook zo’n dorst?’ Pap bewoog zijn tong alsof hij helemaal was uitgedroogd.

‘Kan je wel zeggen’, antwoordde Merlijne. ‘Ik zou het liefst over jullie heen klimmen om een paar glazen water te gaan halen bij een stewardess. Worden mijn spieren gelijk ook weer wat soepeler.’

‘Ik zou maar lekker blijven zitten met die naderende turbulentie.’

‘Hoezo naderend?’ merkte mam droogjes op.

Merlijne voelde gelijk wat ze bedoelde. De Boeing begon te schokken, net of hij lichtjes stuiterde. Ze duwde haar rug tegen de leuning, haar kuit tegen de zitting en omkleemde de armleuningen. Niet dat ze bang was of zo. Nee, ze hield hier wel van. Het was een welkome onderbreking van de saaie situatie waarin ze zich met een paar honderd andere passagiers bevond. Om haar heen begonnen mensen die tot dan toe alleen met zichzelf bezig leken te zijn geweest, spontaan tegen anderen te praten.

‘We vliegen vast een buiengebied in.’

‘Of een luchtzak.’

‘Misschien wel allebei.’

‘De oorzaak van turbulentie is niet altijd even duidelijk.’

‘Suist het in jullie oren ook zo vreemd?’

Ja inderdaad. Daar had zij zelf ook last van. Net of haar oren dichtgeklapt waren. Ze slikte een paar keer. Het hielp niet echt. Ineens leek het of de neus van de Boeing recht omhoog vloog en vervolgens weer een paar meter zakte.

Haar oren knapten.

De vrouw voor hen slaakte een gilletje.

Merlijne strekte haar rug en nek zo ver mogelijk, zodat ze over de stoelen heen kon kijken. De vrouw keek verschrikt van de rode vlekken op haar witte vest via een druipende plastic beker met tomatensap in haar hand naar haar man. Met onzekere bewegingen trok die een krant uit het opbergvakje voor hem en probeerde de rode smurrie ermee op te deppen.

‘No Duncan. No newspaper!’ jammerde ze.

Mam pakte wat papieren zakdoekjes uit haar tas en vouwde ze open.

‘Dit is misschien beter. Dit geeft geen zwarte inkt af, zoals die krant’, zei ze, terwijl ze ze over de stoel heen aan de wanhopige vrouw gaf.

‘Thank you. Thank you ever so much.’

‘Thank you ever so much’, zei ook Duncan, toen het meeste rood in de zakdoekjes was getrokken. Hij draaide zich naar

hen toe, legde zijn vlezige hand op de rugleuning van zijn stoel en keek hen over de rand aan.

‘Zijn jullie op vakantie geweest in de States?’ vroeg hij in onvervalst Amerikaans.

Mam keek weg. Pap schudde zijn hoofd. ‘Nee, voor mijn werk.’

‘Really? Waar heb je gewerkt?’

‘In Seattle. Ik zit in de elektronica.’

‘Seattle is een geweldige stad!’ Duncan tilde de katoenen baseballpet die Merlijne gedurende een groot deel van de vlucht boven de stoelleuning had zien uitkomen, van zijn hoofd en liet hem bungelen in zijn hand.

‘Jammer dat je zo’n prachstad moet verlaten, man’, grinnikte hij.

Jammer? Besefte die Duncan wel wat hij zei? Het was meer dan vreselijk!

‘Of ga je over een poosje weer terug?’

Ja joh, wrijf nog maar wat zout in onze wonden. Zelf ga je zeker een sightseeingtour Europa doen en daarna weer lekker terug naar de States.

Arme pap. Dit moest voor hem wel heel pijnlijk zijn. Hij was zo in zijn nopjes geweest met die job. Voorzichtig keek ze opzij, probeerde van zijn gezicht af te lezen wat hij van Duncans vragen en opmerkingen vond.

‘Voorlopig in ieder geval niet’, antwoordde hij op een toon alsof het allemaal zo gepland was. ‘Ik ga weer in Nederland aan de slag.’

‘In Nederland?’ Duncan trok zijn wenkbrauwen op. ‘Ik dacht, really, dat jullie uit Noorwegen kwamen. Of Zweden.’

‘Hoezo?’

‘Nou, jij enne ... ook je dochter zijn zó lang en zó blond, en met die helderblauwe ogen zien jullie er typisch Scandinavisch uit.’

Pap keek Merlijne met een brede glimlach aan. Ze wist dat hij het leuk vond dat zij zo op hem leek. Dat blonde was oké, maar met haar lengte was ze zelf nooit zo gelukkig geweest. Ze zou liever het kleine postuur van mam hebben geërfd.

Het vliegtuig begon weer te schudden en te trillen.

Duncan imiteerde het door schokkerige bewegingen met zijn hoofd te maken. Hij zette de baseballcap achterstevoren op zijn hoofd en ging weer recht zitten.

Door het raampje zag Merlijne een eindeloze hoeveelheid grauwe wolken. Gelukkig nog niets dat onverbiddelijk duidelijk maakte dat ze boven Nederland vlogen. Onzin natuurlijk om zo te denken. Ze kon de realiteit zo langzamerhand maar beter onder ogen zien. Over een uur zou ze op Nederlandse bodem staan. Over nog een paar uur zou de taxi hen voor hun Nederlandse huis afzetten en over drie dagen zou ze de eerste schooldag in haar oude havo 3-klas gaan beleven. Emma, Stef, Nick. Ze zou gewoon weer tussen hen in zitten bij Nederlands, wiskunde en bij Frans. Dat nieuwe mens – of beter gezegd madame Van Arkel – kon voor geen draad orde houden.

Met haar tong likte ze haar droge lippen nat. Hoe zou

het oude vriendengroepje zich opstellen tegenover haar? De reacties op haar mail, waarin ze hen op de hoogte had gesteld van haar plotselinge terugkomst, waren lauw geweest. Beetje vreemd eigenlijk, want ze waren altijd zo'n close groepje geweest. Emma was al vanaf dag één van de basisschool haar beste vriendin. In de brugklas klikte het gelijk met Stef en Nick. Toch had ze het niet erg gevonden dat ze de vriendengroep had moeten achterlaten. Een verhuizing naar een ander werelddeel was een kans die niet veel leeftijdsgenoten kregen. Een ideale gelegenheid om eens voorbij de grenzen van haar eigen kikkerlandje te kijken. Daar kwam bij dat in hun omstandigheden ... Ze beet op haar lip. Mams omstandigheden ... die verstrengeld waren met haar omstandigheden. En die ze zo moeilijk verborgen had kunnen houden voor haar vrienden ... Terwijl ze dat wel per se wilde ... Nou ja, dat allemaal bij elkaar was de reden dat het haar een uitkomst had geleken om ergens een nieuwe start te maken. Bovendien had ze vurig gehoopt dat een andere omgeving mam goed zou doen. Zucht. Dat was dus totaal anders uitgepakt.

'Mills! Look!' juichte Duncan ineens.

Nee hè, nu al? Ze tuurde door het raampje. Ja, inderdaad: geen wolken hier, maar een ieniemienie molentje. In een landschap dat veel weg had van een lappendeken in bruinigrijze tinten. Hollandser dan Hollands. Gelukkig was het februari en nog geen april, anders vlogen ze nu misschien wel over bloeiende bollenelden.

Krokussen, narcissen, tulpen, hyacinten.

Vanuit haar ooghoeken zag ze dat mam haar linkerhand zat schoon te wrijven met een antibacterieel reinigingsdoekje. De verpakking lag in mams schoot. *Bacteriën en virussen kunnen via de handen worden overgebracht op de mond, neus en ogen, maar ook op het voedsel*, stond er in kleine, zwarte lettertjes op. Zo kunnen talloze besmettingen ontstaan. Antibacteriële doekjes reinigen uw handen perfect en zorgen bovendien voor het doden van ziekte veroorzakende bacteriën, schimmels, gisten en virussen. Ook zonder haar hoofd opzij te draaien, wist ze welk ritueel zou volgen. Mam boende haar pink. Rondom, van boven naar beneden, de nagel en nagelriemen kregen een dubbele beurt. Vervolgens haar ringvinger, middelvinger, wijsvinger, duim. Allemaal op dezelfde manier. Hier kon je toch niet met je vrienden over praten? Ze zouden vast denken dat haar moeder gestoord was. Dat wilde je toch niet? No way! Was mam al bezig met haar rechterhand? Merlijne wilde het niet weten. Ze draaide zich een kwartslag. Dan maar liever door het raam naar Nederland kijken. Help, alles was veel groter dan daarnet. Bomen, huizen, auto's. Een landingsbaan?

‘Stop er nou mee, Yvonne’, hoorde ze papa zeggen. ‘Je houdt geen huid over.’

Met een klap landde het toestel op Nederlandse bodem. Duncans baseballpet bewoog wild heen en weer.

‘Europe, Duncan! Holland!’ Duncans vrouw kwam omhoog,

hield haar hand als een zonneklep boven haar ogen en tuurde verrukt naar buiten.

'It really is, my dear Duncan!'

Pap knipoogde veelbetekenend naar Merlijne. 'Holland, my dear Merlijne', fluisterde hij. 'It really is! We gaan er gewoon voor. Toch?'

'We gaan er gewoon voor', zei ook mam toen ze even later door de aankomsthal liepen. Trilde haar stem of zat er gewoon een kruimeltje dwars? Even voelde Merlijne mams hand op haar schouder. 'Ik vind het voor jou ook allemaal zo akelig, Merlijne. Maar je weet dat de artsen het zo het beste vinden. We zullen hopen dat het hier in mijn eigen vertrouwde omgeving overgaat ...' Waarschijnlijk toch een kruimeltje, want mam schraapte haar keel. 'Nou ja, dat het in ieder geval weer wat beter gaat. Vooruitgaat, snap je?'

En niet met sprongen achteruitgaat, zoals in Seattle, dacht Merlijne erachteraan.

Stop! Zo mocht ze niet redeneren. Met haar lippen vormde ze een denkbeeldige kus en blies hem in mams richting. 'Ik snap het hoor, mam. Het gaat vast allemaal goed komen.'

'Ik hoop het ook', zei mam.

Zwijgend liepen ze verder. Mam en zij met een paar tassen om hun schouders. Pap achter een trolley met hun koffers erop. Het zoemende geluid van de wieltjes ging op in het gegons van reizigers, die in de weer waren met hun bagage en tickets.

‘Zullen we daar maar weer gebruik van maken?’ stelde pap voor met een hoofdknik naar de zoveelste loopband. Goed idee. Die tassen waren best wel zwaar.

‘Kijk’, riep mam opgetogen. ‘Daar verderop begint Schiphol Plaza.’

‘Alsjeblieft, Yvonne. Geen winkels vandaag. Laten we zo snel mogelijk naar huis gaan.’

Mam glimlachte. ‘Een kop koffie. Alleen een kop lekkere koffie met een schuimende melkkraag, Erik. Die hebben ze daar vast wel. Daar heb ik nu echt even behoefte aan.’

Quasiopgelucht wreef pap over zijn voorhoofd. ‘Valt mee. Daar wil ik wel een pauze voor inlassen.’

‘Wat dachten jullie van DUTCH & delicious’, wees mam een minuutje later. ‘Kunnen we er misschien ook een lekker broodje bij nemen.’

‘DUTCH & delicious? No way! Doe mij maar Starbucks. Lekker Amerikaans.’

‘Ook goed’, vond mam. ‘Lopen we nog een stukje verder. Ik geloof dat ik daar al iets bruins met groens zie schemeren.’ Mam liep een paar passen vooruit en strekte haar nek. ‘Ja, hoor: Starbucks Coffee. Jij zeker gewoon cola, Merlijne?’

‘Nee, doe maar een Frappuccino’, riep Merlijne haar na.

‘Twee cappuccino en één Frappuccino, alstublieft’, bestelde mam toen ze voor de toonbank stonden. Met een glimlach legde ze een 20 eurobiljet neer

‘Het smaakt delicious’, grijnsde Merlijne na de eerste slok. ‘More delicious dan dat spul van DUTCH & delicious.’

‘Volgens mij heb jij daar nooit wat gedronken, Merlijne’, sputterde pap.

‘Maakt toch niet uit? Wist u trouwens dat het allereerste Starbucks-koffiehuis in Seattle staat?’

‘Je meent het.’

‘Ja, op Pike Market. Geopend in 1971.’

‘Nou je het zegt ... The Original Starbucks heet dat, geloof ik, hè?’

Ze knikte en keek toen naar mam, die het wisselgeld van de toonbank in haar portemonnee liet glijden. Haar hand trilde een beetje toen ze de rits van haar handtas dichttrok. Schichtig keek ze ineens om zich heen. Zoekend. De glimlach van daarnet leek bevroren. Nee hè, was het weer zo ver?

Mam boog zich naar hun tafeltje. ‘Ik ga even’, fluisterde ze gejaagd.

‘Yvon! Toe toch, neem eerst een paar slokken van je cappuccino. Straks is die koud.’

‘Nee Erik, dat kan niet. Het moet nu.’

‘Er moet niets, Yvon’, probeerde pap nog,

Ze was al weg.

Onthutst keek pap Merlijne aan.

‘Had ik misschien moeten afrekenen? Dan had zij geen geld hoeven aanraken.’

Sprak pap tegen haar of tegen zichzelf?

‘Ach nee, dat is het niet’, verzuchtte hij toen. ‘De dokter heeft tenslotte gezegd dat mam dit soort moeilijke situaties niet moet mijden.’

Even legde hij zijn hand op haar arm. ‘Moeilijk. Vreselijk moeilijk’, mompelde hij. Nou moest pap vooral niet op zo’n depri toontje gaan praten. Straks barstte ze nog in snikken uit. Hier, midden op Schiphol. Ze verstevigde haar greep om de grote, kartonnen beker en staarde minutenlang naar het groene rietje in de met mokkasiroop versierde slagroom. Wat een waardeloze situatie.

‘Voor mam zelf is het het moeilijkst, pap’, zei ze. Was dat wel waar? Was het voor haar niet minstens zo vervelend? Stop. Geen zelfmedelijden nu.

Hij knikte instemmend. Ze wist dat hij in gedachten hetzelfde zag als zij: mam die in de toiletruimte haar handen stond te wassen. Eerst de pink van haar linkerhand. Rondom. Van boven naar beneden. De nagel en nagelriemen extra goed. Vervolgens haar ringvinger, middelvinger, wijsvinger, duim. Allemaal op dezelfde manier.

Met zeep. Veel zeep, want zeep doodde de bacteriën.